

UCHWAŁA NR VI/34/19
RADY MIEJSKIEJ JABŁONOWA POMORSKIEGO

z dnia 14 lutego 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2019-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994, z późn. zm.) oraz art. 6. ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz.1390) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2019- 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Zbigniew Mikulicz

Projekt
Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego
z dnia

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE W GMINIE JABŁONOWO POMORSKIE
NA LATA 2019-2025**

Jabłonowo Pomorskie 2019 r.

I. WSTĘP

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy wynikającym z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.z 2015r., poz.1390). W związku z zakończeniem realizacji ważności Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2015 -2018 zaistniała konieczność opracowania nowego – aktualnego programu na lata 2019- 2025.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jabłonowo Pomorskie, zwany dalej Programem, został utworzony w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Program zakłada podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy, jak też edukację osób stosujących przemoc przez służby i instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe. W programie zawarto podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, istotne przy planowaniu działań w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy.

Zjawisko przemocy w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, ponieważ nie wszystkie ofiary przemocy zgłaszają, że ma ono miejsce, gdyż sprawcami przemocy w rodzinie najczęściej są osoby z najbliższego otoczenia. W przypadku osób dorosłych są to małżonkowie, partnerzy lub dorosłe dzieci, zaś w przypadku małoletnich, są to rodzice. Najczęstszą okolicznością towarzyszącą aktom przemocy wobec osób dorosłych jest alkohol. Natomiast w przypadku dzieci najczęściej towarzyszą aktom przemocy sytuacje kryzysowe dotyczące rodzinę. Powyższe wskazania należy uznać do szczególnie ważnych problemów społecznych, które wymagają podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego programu przeciwdziałania, którego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa ofiar przemocy wśród mieszkańców Gminy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2019 – 2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznych zadania Programu mogą ulegać zmianom w celu dostosowania do zaistniałych sytuacji.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Program jest spójny z Programami:
 - 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;
 - 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Jabłonowa Pomorskiego na lata 2017 – 2021;
 - 3) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:
 - 1) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r., poz.1390);
 - 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. 1508 z późn. zm.);
 - 3) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.).

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody”.

Przemoc w rodzinie została zdefiniowana w art. 2 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z tą definicją przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- 1) *jest intencjonalna* – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary;
- 2) *siły są nierówne* – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca jest silniejszy;

- 3) ***narusza prawa i dobra osobiste*** – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. do wolności, do nietykalności osobistej, do godności, szacunku itp.);
- 4) ***powoduje cierpienie i ból*** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

- 1) ***fizyczna - naruszenie nietykalności fizycznej.*** Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie,, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;
 - 2) ***psychiczna - naruszenie godności osobistej.*** Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.;
- Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.
- 3) ***seksualna - naruszenie intymności.*** Przemoc seksualna polega na zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu, np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;
 - 4) ***ekonomiczna - naruszenie własności.*** Przemoc ekonomiczna wiąże się z celowym niszczeniem czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąs własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;
 - 5) ***zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.*** Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie

jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Cykle przemocy:

- 1) **faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe;
- 2) **faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, można dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych;
- 3) **faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań.

Sytuację przemocy w rodzinie często opisuje się także w innych kategoriach nazywanych przemocą „gorącą” lub „chłodną”. Przemoc gorąca to gwałtowne wybuchy tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujące agresywne zachowania wobec najbliższych. Przemoc chłodna przyjmuje najczęściej postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Stosujący przemoc, przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajduje dla nich usprawiedliwienie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego. Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, relacje między doznającym a stosującym przemoc, odczuwane przez doświadczających skutki przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak: poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego, zwracają uwagę funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiają zachowania przemocowe.

W bezpośrednim kontakcie z osobami doznającymi przemocy czy stosującymi przemoc w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Każda osoba podejmująca się pracy z pokrzywdzonymi czy stosującymi przemoc powinna robić to zgodnie ze swoim przygotowaniem zawodowym i możliwościami instytucji, jaką reprezentuje, a także mieć świadomość granicy swoich kompetencji.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE JABŁONOWO POMORSKIE

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Jabłonowo Pomorskie została przeprowadzona w oparciu o dane statystyczne Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego, Miejsko-Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy.

Liczba mieszkańców w gminie na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosiła 9069 osób, w tym 4631 kobiet i 4438 mężczyzn, z czego w mieście zamieszkuje 3717 osób, a w gminie 5352 osoby.

W 2018 roku ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 321 rodzin. Liczba osób w rodzinach wynosiła 853.

Skalę problemu przemocy w rodzinie najlepiej obrazują statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Przedstawione poniżej zestawienia pokazują, iż w latach 2016 -2018 do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło łącznie 116 „Niebieskich Kart –A”. Procedura ta została wszczęta przez przedstawicieli policji, pomoc społeczną oraz oświatę. Liczba wszczętych procedur corocznie maleje.

Tabela nr 1. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Pomoc społeczna	0	0	1
Policja	42	38	34
MGKPiRPA	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0
Oświata	0	1	0
Razem	42	39	35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Jabłonowie Pom.

Dane te nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Jabłonowo Pomorskie. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Z danych Miejsko-Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jabłonie Pomorskim wynika, że w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2018 r. było 177 zgłoszeń na Komisję, w tym 117 osób podjęło terapię, a wobec 3 osób toczy się postępowanie sądowe.

Dane zawarte w tabeli nr 2 przedstawiają liczbę osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinach w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. Z analizy danych wynika, że na terenie gminy Jabłono Pomorskie osobami najczęściej stosującymi przemoc są mężczyźni.

Tabela nr 2. Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinach, w których wszczęto procedurę NK

	2016 rok	2017 rok	2018 r.
Liczba rodzin w których wszczęto procedurę NK	42	39	35
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej w tym:	42	39	35
- kobiety	2	1	3
- mężczyźni	40	38	32
- nieletni	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Jabłonie Pom.

Na występowanie przemocy w rodzinie ma wpływ wiele różnych czynników. Prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększa m.in. alkohol. Osoby pod wpływem alkoholu mają ograniczoną możliwość kontroli własnego zachowania.

Przemoc w rodzinie może przyjmować różne formy: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną. Jak pokazuje tabela nr 3 przemoc fizyczna i psychiczna dominują w liczbie przypadków, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”. W ciągu trzech lat nie odnotowano przemocy seksualnej i przemocy ekonomicznej.

Tabela nr 3. Formy przemocy

	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy, w tym:	42	39	35
- przemoc fizyczna	20	27	17
- przemoc psychiczna	39	35	29
- przemoc ekonomiczna	0	0	0
- przemoc seksualna	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Jabłonie Pom.

Działający od 2011 r. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jabłonowie Pomorskim corocznie zajmuje się nie tylko rodzinami, w których w danym roku wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. Realizuje również działania pomocowe dla rodzin, w których procedura „Niebieskie Karty” została wszczęta w minionych latach. Poniżej ujęto dane dotyczące pracy grup roboczych. Praca interdyscyplinarna prowadzona była w 2016 r. w 42 rodzinach, w 2017 r. w 39 rodzinach, w 2018 r. w 35 w rodzinach. W tym okresie grupy robocze spotkały się 24 razy między innymi w celu przeprowadzenia rozmów z osobami uwikłanymi w przemoc, jak i w związku z oceną sytuacji rodziny co przedstawia tabela nr 4.

Tabela nr 4. Liczba prowadzonych i zakończonych w danym roku procedur oraz liczba posiedzeń grup roboczych.

	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Liczba prowadzonych procedur	42	39	35
Liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	18	6	22
Liczba zakończonych procedur z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	9	19	8
Liczba posiedzeń grup roboczych	8	8	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Jabłonowie Pom.

Jak wynika z danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy w latach 2016 - 2018 na terenie Gminy Jabłonowo Pomorskie doszło do 602 interwencji domowych. W przypadku 18 interwencji zostało podjęte postępowanie, w związku z podejrzeniem przestępstwa z art. 207 § kk, natomiast w przypadku 8 interwencji zostało wszczęte postępowanie.

Tabela nr 5. Wykaz interwencji policji oraz podejmowanych postępowań w związku z przemocą w rodzinie

	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Interwencje domowe	215	239	148
Postępowania w związku z podejrzeniem przestępstwa z art. 207§1kk	4	4	10
w tym wszczęte	1	2	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy.

V. BUDOWA LOKALNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Gmina Jabłonowo Pomorskie podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym powołanym przez Burmistrza Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie. Zespół funkcjonuje na zasadzie porozumień zawartych pomiędzy Burmistrzem Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie, a podmiotami działającymi w Zespole. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, prokuratury, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy.

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej. Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

VI. ZASOBY MIASTA I GMINY JABŁONOWA POMORSKIEGO W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - 1) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jabłonowie Pomorskim;
 - 2) Posterunek Policji w Jabłonowie Pomorskim;
 - 3) Miejsko-Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - 4) placówki oświatowe;
 - 5) placówki służby zdrowia;
 - 6) organizacje pozarządowe;
 - 7) parafie.

VII. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych.
3. Dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią.
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów.
5. Motywacje zmiany i wyjścia z kryzysu.
6. Silne więzi rodzinne.

VIII. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów.
4. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach i ubóstwo.
5. Brak infrastruktury socjalnej w gminie.
6. Brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna.
7. Brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

IX. CELE PROGRAMU

1. Celem Programu jest:
 - 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
 - 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
 - 3) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
2. Cele ogólne będą realizowane przez:
 - 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
 - 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie;
 - 3) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
 - 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
 - 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie;
 - 6) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.

X. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie

1. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
 - 2) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach;
 - 3) rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
 - 4) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą;

- 5) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań;
 - 6) podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą;
 - 7) inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą;
 - 8) udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.
2. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:
- 1) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy;
 - 2) obalanie mitów na temat przemocy;
 - 3) szkolenia na temat przemocy;
 - 4) prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych;
 - 5) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne;
 - 6) organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców;
 - 7) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków;
 - 8) organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.
3. Informowanie osób stosujących przemoc w rodzinie o konsekwencjach prawnych wynikających ze stosowania przemocy oraz możliwościach skorzystania z pomocy i wsparcia specjalistów: psychologa, psychiatry, terapeutów.
4. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
5. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
6. Zgłaszanie osób stosujących przemoc i nadużywających alkoholu do Miejsko-Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
7. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Brodnicy o obowiązkowe podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.

1. Utworzenie punktu informacyjnego.
2. Rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”.
3. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
 - 1) podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” celem zapobiegania zjawisku przemocy;
 - 2) opracowanie i realizacja planu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
 - 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia w celu zapewnienia im bezpieczeństwa.

4. Informowanie osób doświadczających przemocy o przysługujących im prawach oraz o instytucjach, w których mają możliwość uzyskania profesjonalnej pomocy i wsparcia (pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, medycznej, pedagogicznej, finansowej).
5. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin w których istnieje zagrożenie występowania przemocy (praca socjalna w środowisku, wsparcie asystenta rodziny).

XI. ADRESACI PROGRAMU

Program kierowany jest do:

- 1) mieszkańców Gminy Jabłonowo Pomorskie;
- 2) rodzin i osób dotkniętych bezpośrednio zjawiskiem przemocy;
- 3) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy;
- 4) sprawców przemocy;
- 5) przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

XII. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację programu. Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie;
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

XIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Miasta i Gminy Jabłonowa Pom., dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania i realizacji niniejszego programu wynika z art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r., poz.1390) zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy w szczególności: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2025 skierowany jest przede wszystkim do ofiar przemocy w rodzinie, sprawców przemocy w rodzinie oraz świadków przemocy w rodzinie. Jego fundamentem jest współpraca służb, instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie gminy w obszarze przeciwdziałania przemocy. Przyczyni się on do skoordynowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy i udzielania kompleksowej pomocy, uwzględniającej różne aspekty i potrzeby rodzin, w których występuje przemoc. Biorąc powyższe pod uwagę przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.